

Diana Dumbravă, Victor Rebengiuc și Cornel Scripcaru în *Petru* de Vlad Zografi la "Bulandra" (regia: Cătălina Buzoianu)

Petru

Vodcă și Camembert

PETRU de Vlad Zografi • TEATRUL "BULANDRA" • Data reprezentației: 21 martie 1998 • Regia: Cătălina Buzoianu • Scenografia: Lia Manțoc • Muzica: Petru Mărgineanu • Coregrafia: Răzvan Mazilu • Distribuția: Cornel Scripcaru (Petru), Mariana Mihuț (Nikita Zotov), Mihai Constantin (Ivan Semionovici Șaliapin), Marian Rălea/Valentin Popescu (Dimitri Alexeievici Smirnov), Virgil Ogășanu (Ducele d'Antin), Marius Capotă (Ducele d'O), Mirela Gorea (Duceasa d'O), Zoltan Octavian Butuc (Ducele du B.), Manuela Ciucur (Duceasa du B.), Răzvan Vasilescu (Olivier Breton), Mihai Bisericanu (Jean), Diana Dumbravă (Coco), Victor Rebengiuc (Pierre de la Manque); în alte roluri: Gheorghe Ifrim, Răzvan Săvescu, Vlad Zamfirescu, Silviu Geamănu, Loreta Enache, Vlad Herghelgiu.

Superbul caiet-program al spectacolului publică, în afara unui interviu cu autorul, plus, firește, distribuția, ample extrase din cartea dedicată de Henri Troyat lui Petru cel Mare și fragmente din scrieri istorice și literare (Cioran) ce "zugrăvesc" atmosfera și obiceiurile Curții franceze la început de secol XVIII, ba chiar și episodul vizitei țanului la Paris (Saint-Simon). Pentru cine are răbdare și ochi buni, lectura programului se dovedește nu numai instructivă, ci și pe deplin satisfăcătoare în privința "oglindirii fidele" a piesei și a spectacolului.

Salutată cu ovații concretizate, între altele, în două premii și — lucru rar în practica teatrală autohtonă — pusă în scenă la scurt timp după apariția în volum, **Petru sau Petele din soare** s-a bucurat, de altfel, și de o elogioasă prezentare-aver-

tisment a Monicăi Lovinescu (advertismentul se adresa eventualilor regizori indiferenți la valoarea piesei), împrejurare de care destinul ulterior al textului nu pare a fi străin. Privind chestiunea ceva mai calm, **Petru** se înfățișează ca o scriere foarte meritorie a unui debutant în dramaturgie; Vlad Zografi are un ascuțit simț al replicii (nu o dată, de efect), desenează ferm personajele și știe, mai ales, să evoce, într-un limbaj de calitate literară incontestabilă, "aerul" și culorile unei lumi — aici, chiar, a două lumi, cea rusă și cea franceză. Punctul în care insuficiența sa experiență dramaturgică se/îl trădează e situat în profunzimea textului și poate, de aceea, scăpa la citire: construcția conflictului. La limită, în **Petru**, nu există, de fapt, nici un conflict, dincolo de acela, generic și "ideatic" (l-aș numi, mai degrabă, contrast) dintre o societate

rudimentară, întrucâtva sălbatică încă (Rusia) și una a cărei civilizație ultrarafinată stă să sfârșească în decadență (Franța); și chiar și acesta e ilustrat destul de superficial, prin mici clișee de tipul: rușii beau, sunt neciopliți și ucid, francezii dansează, fabrică brânză Camembert și se exersează în sterile demonstrații de logică formală. Cel ce face (teoretic) legătura dintre aceste universuri paralele e Petru, care vrea să-i schimbe (civilizeze) pe ruși; el alcătuiește însă un alt univers închis, suficient sieși,

care nu intră efectiv în relație dramatică nici măcar cu filosoful Pierre de la Manque (personaj

imaginar), în căutarea căruia declară că a dorit să vină la Paris. Conversația celor doi nu este, cum logica dramatică a textului însuși ar fi cerut, un punct culminant, decisiv în evoluția acțiunii, ci o simplă conversație — fermecătoare altminteri, cum sunt cam toate.

Petru e nu atât o piesă, cât un scriitor eseu istoric în dialoguri și, nu mai puțin, o "frescă" de moravuri, agreabil colorată.

La fel se înfățișează, în ansamblu, spectacolul Cătălinei Buzoianu — și, în egală măsură, a Liei Manțoc. Desigur, Cătălina Buzoianu, regizor cu un instinct scenic prodigios, a intuit porțiunile vulnerabile ale scrierii și a încercat, reușind adesea, să le "salveze" prin tablouri vizuale impresionante, prin accente muzicale și interludii coregrafice bine plasate (din păcate, și prin supralicitări caricaturale, îndeosebi în "tabăra" rusească, procedeu nu tocmai subtil, dar cu priză imediată la un public rusofob din snobism, dacă nu din convingere). În plus, ea a deplasat imperceptibil ponderea analizei înspre personajul "bufonului" Nikita Zotov — singurul, de altfel, care aduce o dără de conflictualitate, fie și interioară —, rol jucat, într-un travesti transparent, de Mariana Mihuț, acțiță cu temperament vulcanic, în stare să transforme orice partitură într-un

spectacol autonom. După cum un spectacol autonom oferă și scenografia Liei Manțoc, deopotrivă "fantezistă" și exactă istoricește. O distribuție bine întocmită, cu un Cornel Scripcaru histrionic și reflexiv în

Petru, cu un Victor Rebengiuc mai "uman" decât se pretinde cinicul Pierre de la Manque, cu un Virgil Ogășanu excelent în scepticul sforar d'Antin, asigură, la rândul ei, tonusul scenic al textului (nu lipsit, totuși, de sin-

cope). Dar o sporită implicare, inclusiv sufletească, a regizoarei ne-ar fi dat, cred, satisfacții mai mari decât aceea de a privi imagini încântătoare și a asculta cuvinte inteligente.

Alice Georgescu

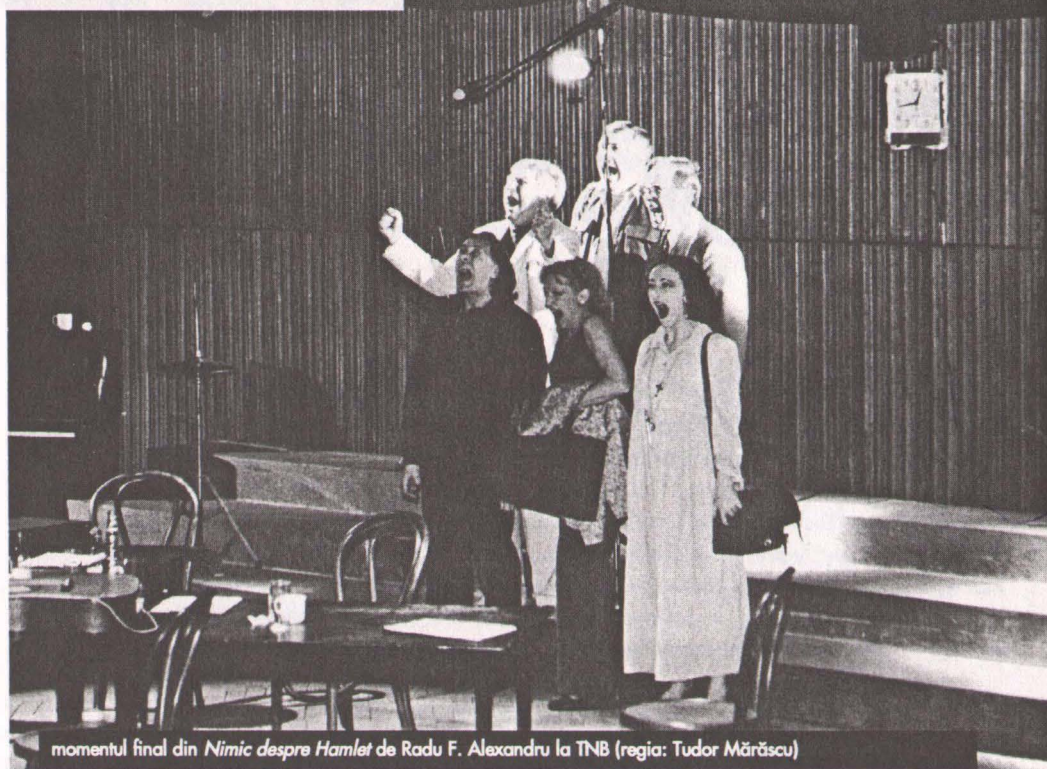
SC — cronica

Necazurile libertății

Nimic despre Hamlet

NIMIC DESPRE HAMLET de Radu F. Alexandru • TEATRUL NAȚIONAL din BUCUREȘTI • Data reprezentației: 29 martie 1998 • Regia și scenografia: Tudor Mărășcu • Distribuția: Eugenia Maci (Anca), Liliana Hodoroșea (Oana), Amalia Ciolan (Alice), Iuliana Moise (Silvia), Eugen Cristea (Hanibal), Eusebiu Ștefănescu (Adrian), Tomi Cristin (Paul), Mihai Niculescu (Cristian).

Prima piesă scrisă "în libertate" de Radu F. Alexandru încearcă să fixeze o secțiune a "realității lichide" pe care o trăim. Expresia îi aparține autorului și desemnează lipsa de consistență a societății românești de azi, dar și a vieții spirituale a individului. Intellectul român, mai cu seamă — căci despre el, în ipostază de creator, este vorba în piesă —, se dovedește inapt să reacționeze corect la stimulii libertății câștigate oarecum pe negândite, după un lung și în genere fructuos exercițiu de acomodare cu o Putere grosolană și trufașă. Cei șase dramaturgi convocați într-un birou al Radiodifuziunii pentru a elabora schița unui serial tip **soap opera** despre existența cotidiană în România post-comunistă (subiectul textului are ca "bază" o împrejurare reală) se pierd în interminabile controverse despre cum ar trebui să arate produsul final, căror scopuri vizibile sau oculte i-ar răspunde el, se tachinează reciproc, se ceartă și se împacă, discută politică etc., dar sunt incapabili să ducă la capăt proiectul, deși răsplata materială, foarte generoasă, îi tentează pe toți. E o teribilă mărturie, în acest text, a neputinței noastre (istorice?) de a "prinde momentul"; o mărtu-

momentul final din *Nimic despre Hamlet* de Radu F. Alexandru la TNB (regia: Tudor Mărășcu)

rie pe care, de altfel, o ilustrează piesa însăși: ideea, excelentă, este în deloc mică măsură compromisă de construcția dramatică deficitară, de diluarea acțiunii principale prin episoade colaterale, de finisajul insuficient al scriiturii. Aceste slăbiciuni au fost în mod fericit atenuate în mizanscena lui Tudor Mărășcu, simplă și alertă, care izbuteste să dea adevăr uman personajelor și să facă inteligibilă — mai mult, sesizantă — drama (dramele) lor.

Spectacolul nu e ferit de cusururi: pornește cam greu, actorii (o echipă omogenă bună, cu plusuri și minusuri individuale nesemnificabile) se mișcă în scenă doar pe câteva trasee, iar excesul de trimiteri "la zi", adăugate celor existente deja în text, trage pe alocuri montarea spre zona "Divertis"(mentului). Dar finalul electrocutant (urlul mut al eroilor) reverberează asupra întregului o semnificație dureroasă, neașteptat de gravă.

A.G.